

Handläggare: Åsa Persson
Tfn: 08-508 10 361

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Rapport angående provköp av folköl utförda av UNF, Ungdomens Nykterhetsförbund

Förslag till beslut

Nämnden godkänner föreliggande rapport om provköp av folköl.

Carina Lundberg Uudelepp
stadsdelsdirektör

Anna-Lena Christensson
programchef

Sammanfattning

En av alkohollagens viktigaste uppgifter är att förhindra försäljning av alkohol till ungdomar. Kommunen har till uppgift att informera och kontrollera att försäljningsstället uppfyller alkohollagens krav. Kommunen kan ingripa administrativt med förbud eller varning när lagen inte följs.

UNF, Ungdomens Nykterhetsförbund genomförde provköp av folköl i Stockholms stad 2005-10-15 och 2005-10-16 samt 2005-12-10. Vid provköpen i oktober besöktes 13 butiker på Östermalm varav 3 butiker sålde folköl, ett sex-pack 3,5 volymprocent alkohol, till minderåriga ungdomar. Resultatet vid december månads provköp visade att en butik av de totalt fyra på Östermalm som ingick i provköpsomgången sålde ett sex-pack folköl 3,5 volymprocent alkohol till minderårig. Inköpen utfördes av ungdomar som var 15 år fyllda. Varje enskilt provköp följdes av ett vittne, 23 år, medlem av UNF. Resultaten från provköpen med bifogade anmälningar har via UNF tillsänts Östermalms stadsdelsförvaltning samt närpolisen på Östermalm.

De näringsidkare som sålde folköl till minderåriga ungdomar har erhållit brev, med information om resultatet. Förvaltningen har initierat tillsynsärende med begäran om yttrande och butikens egentillsynsprogram

har begärts in. Tillsynsärende är initierat då det rör sig om minderåriga ungdomar, 15 år, som medgivits inköp av ett sexpack folköl 3,5 volymprocent alkohol, utan legitimationskontroll.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom programområdet Socialtjänsten.

Bakgrund

En av alkohollagens viktigaste uppgifter är att förhindra försäljning av alkohol till ungdomar. Öl får inte säljas till den som är under 18 år. Det är också lag på att alla som säljer öl måste fråga om legitimation om de är osäkra på en kunds ålder. En rekommendation är därför att kontrollera legitimation på alla som kan vara under 25 år. Kommunen har till uppgift att lämna information och rådgivning till näringsidkarna om försäljning av folköl samt att kontrollera att försäljningsstället uppfyller lagens krav för detaljhandel med alkohol. Kommunen kan ingripa administrativt med förbud eller varning när alkohollagen inte följs.

Förvaltningens tillsynsansvarige ansvarar för att löpande informera och utöva tillsyn hos näringsidkarna inom Östermalms stadsdel. Under 2004 besökte samordnaren för det drogforebyggande arbetet samtliga försäljningsställen på stadsdelen och delade ut en pärm, som beställts från alkoholkommittén, med informationsmaterial samt skyltar och dekalering med åldersgräns för inköp av folköl o tobak, i syfte att skapa goda förutsättningar för att begränsa tillgängligheten av tobak och folköl till ungdomar under 18 år i stadsdelen. Detta arbete har fortsatt under 2005. Utbildning i ansvarsfull folkölshantering i Precens regi har erbjudits näringsidkarna vid två tillfällen under året som gått. Vid dessa utbildningstillfällen har representanter från livsmedelsbranschen, näropolisen och stadens preventionssamordnare deltagit.

I denna rapport redovisas UNF, Ungdomens nykterhetsförbunds provköp av folköl på Östermalm som genomfördes 2005-10-15 och 2005-10-16 samt 2005-12-10 och som utgör en del av UNF:s landsomfattande arbete kring folkölsfrågan.

Syfte

Syftet med UNF:s provköp är att kontrollera att butiker följer den lag som reglerar försäljning av folköl, genom att inte sälja folköl 2,25- 3,5

volymprocent till ungdomar under 18 år. Enligt lag är det näringsidkarnas ansvar att förvissa sig om en kunds ålder och vid osäkerhet begära att få se legitimation. En rekommendation från alkoholkommittén är därför att kontrollera legitimation på alla som kan vara under 25 år.

Metod

Totalt sjutton butiker på Östermalm valdes ut för provköpen som genomfördes 2005-10-15 och 2005-10-16 samt 2005-12-10.

Ungdomarna som utförde inköpen var alla minderåriga, 15 år fyllda.

Butikerna besöktes vid ett tillfälle och flickorna och pojkarna turades om att köpa ett 6-pack folköl 3,5 volymprocent. Inköpet redovisades på särskild blankett.

Vid samtliga inköp fanns en av UNF:s vuxna medlemmar, 23 år, med som vittne.

Resultat

Totalt sjutton butiker på Östermalm besöktes vid dessa provköpstillfällen.

- Vid fyra av totalt sjutton provköp medgavs de minderåriga ungdomarna inköp av ett sex-pack folköl 3,5 volymprocent alkohol utan begäran om legitimation.

UNF har skickat resultat från provköpen med aktuella anmälningar till Östermalmsstadsdelsförvaltning samt till närpolisen på Östermalm.

Aktuella butiker har erhållit kopia på anmälan.

Förvaltningen har initierat tillsynsärende i aktuella fall med begäran om yttrande samt begärt in butikens egentillsynsprogram.

Nya provköp

Nya provköp kommer att utföras både i UNF:s och förvaltningens regi för att förhindra försäljning av folköl till ungdomar under 18 år. I STAN-programmet framgår att den löpande tillsynen av försäljningsställen för folköl ska utföras minst en gång per år, där fokus ska läggas på information och rådgivning. Därtill ska årliga inköpsstudier av folköl och tobak genomföras. Dessa åtaganden återfinns även i Östermalms tobak, alkohol och narkotikaförebyggande handlingsprogram.

Dnr 2005-1077-620

Dnr 2006-61-024

sid 4 (4)

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner föreliggande rapport om provköp av folköl, utförda av UNF:s Ungdomens nykterhetsförbund.